

Brussel, 4 juni 2021
(OR. en)

9109/21

**Interinstitutioneel dossier:
2008/0140(CNS)**

**SOC 347
ANTIDISCRIM 65
MI 383
JAI 623
FREMP 143**

VERSLAG

van:	het voorzitterschap
aan:	Comité van permanente vertegenwoordigers / Raad
nr. vorig doc.:	9108/21
nr. Comdoc.:	11531/08 - COM(2008) 426 final
Betreft:	Voorstel voor een richtlijn van de Raad betreffende de toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van personen ongeacht godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele gerichtheid
	- Voortgangsverslag

I. INLEIDING

De Commissie heeft op 2 juli 2008 een voorstel aangenomen voor een richtlijn van de Raad die erop gericht is de bescherming tegen discriminatie op grond van godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele gerichtheid uit te breiden tot andere gebieden dan arbeid. Het voorstel voor een horizontale richtlijn gelijke behandeling vormt een aanvulling op de bestaande EG-wetgeving¹ ter zake en bevat een verbod van discriminatie op bovengenoemde gronden op de volgende gebieden: sociale bescherming, met inbegrip van sociale zekerheid en gezondheidszorg; onderwijs; en toegang tot goederen en diensten, met inbegrip van huisvesting.

¹ Met name de Richtlijnen 2000/43/EG, 2000/78/EG en 2004/113/EG van de Raad.

Een grote meerderheid van de delegaties heeft het voorstel in beginsel verwelkomd, en vele delegaties steunen de doelstelling het bestaande juridisch kader te vervolledigen door alle vier de discriminatiegronden horizontaal aan te pakken.

De meeste delegaties hebben te kennen gegeven dat zij het belangrijk vinden gelijke behandeling als gedeelde waarde in de EU te bevorderen. Verschillende delegaties hebben in het bijzonder gewezen op de relevantie van het voorstel in het kader van het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (UNCRPD). Sommige delegaties zouden evenwel liever ambitieuzere bepalingen inzake handicaps hebben gezien.

Hoewel overtuigd van het belang van discriminatiebestrijding, hebben bepaalde delegaties zich eerder al afgevraagd of het Commissievoorstel wel nodig is, omdat het volgens hen een inbreuk vormt op de nationale bevoegdheid voor bepaalde aangelegenheden en in strijd is met het subsidiariteits- en het evenredigheidsbeginsel. Bepaalde delegaties hebben ook om nadere toelichting gevraagd en zich bezorgd getoond over met name het gebrek aan rechtszekerheid, de bevoegdheidsverdeling en de praktische, financiële en juridische gevolgen van het voorstel.

Twee delegaties handhaven een algemeen voorbehoud bij het voorstel als zodanig.

In dit stadium handhaven alle delegaties een algemeen studievoorbehoud bij de tekst.

CZ en DK handhaven een parlementair voorbehoud. De Commissie steunt de zoektocht naar een compromis, maar heeft bevestigd dat zij vooralsnog vasthoudt aan haar oorspronkelijke voorstel en een studievoorbehoud handhaaft bij elke wijziging daarvan.

Het Europees Parlement heeft op 2 april 2009² advies uitgebracht in het kader van de raadplegingsprocedure. Door de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon op 1 december 2009 valt het voorstel thans onder artikel 19 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie; bijgevolg is eenparigheid in de Raad vereist, na *goedkeuring* door het Europees Parlement.

² Zie doc. A6-0149/2009. Alice Kuhnke (SE/Groenen/EVA) is als rapporteur aangewezen door het huidige Parlement.

II. BESPREKINGEN VAN DE RAAD TIJDENS HET PORTUGESE VOORZITTERSCHAP

Het Portugese voorzitterschap heeft een alomvattend compromisvoorstel gepresenteerd, dat door de Groep sociale vraagstukken is besproken in haar vergadering van 28 mei. De tekstvoorstellen van het voorzitterschap³ hadden betrekking op drie belangrijke openstaande punten, namelijk: 1) *subsidiariteitsproblemen*; 2) *de kosten die voortvloeien uit de uitvoering van de bepalingen inzake handicap*; en 3) *rechtszekerheid*.

De delegaties hebben een *eerste reactie* gegeven, in afwachting van de verdere bespreking van de nieuwe tekst. Een ruime meerderheid van de delegaties was ingenomen met de tekstvoorstellen van het voorzitterschap en stond achter de nieuwe poging om de langdurige impasse te doorbreken door de drie belangrijkste punten aan te pakken. Eén delegatie verklaarde dat de tekst van het voorzitterschap geen oplossing biedt voor problemen in verband met subsidiariteit, het toepassingsgebied van de richtlijn en de kosten die deze met zich meebrengt. Een aantal delegaties verklaarde te willen werken aan een compromis, maar waarschuwde voor een al te grote verlaging van het ambitieniveau in de richtlijn. Ook de vertegenwoordiger van de Commissie waarschuwde voor een verwatering van de tekst, maar zag niettemin grote waarde in de tekstvoorstellen van het voorzitterschap als basis voor verdere besprekingen.

a) Subsidiariteitsproblemen (artikel 2, lid 8, artikel 3, artikel 4a, lid 2, en artikel 7, lid 1; en overwegingen 11, 16, 17b, 17f en 17ga)

In zijn tekstvoorstellen heeft het voorzitterschap geprobeerd de formulering van de richtlijn zodanig te verduidelijken dat er geen twijfel over kan bestaan dat de richtlijn de nationale bevoegdheden eerbiedigt en geen afbreuk doet aan de opzet of de inhoud van met name de nationale socialebeschermingsstelsels, het familierecht en onderwijsstelsels. De vertegenwoordiger van de Commissie benadrukte dat de voorgestelde richtlijn betrekking heeft op gelijke behandeling, met name wat toegang betreft, en geen regels kan bevatten over aangelegenheden die onder de nationale bevoegdheid vallen.

³ Document 8549/21.

De groep was in het algemeen ingenomen met de voorgestelde wijzigingen aan de tekst. Eén delegatie vond echter dat de nieuwe formulering de eerbiediging van het subsidiariteitsbeginsel niet garandeert, met name op het gebied van privé- en gezinsleven. Anderen benadrukten hoe belangrijk het is om het juiste evenwicht te vinden tussen subsidiariteit en een zinvolle bescherming tegen discriminatie via de EU-wetgeving. Sommige delegaties vonden ook dat de wisselwerking tussen het verbod op discriminatie en rechten zoals persvrijheid verder moet worden verduidelijkt.

b) Uitvoeringskosten (artikelen 4, 4a en 4b, en artikel 15)

In zijn tekstvoorstellen heeft het voorzitterschap de belangrijkste bepalingen inzake handicap gestroomlijnd door ze samen te brengen onder "redelijke aanpassingen" en het afzonderlijke artikel over "toegankelijkheid" te schrappen, met de vermelding dat de bepalingen geen afbreuk doen aan het recht van de Unie inzake toegankelijkheid of redelijke aanpassingen met betrekking tot bepaalde goederen of diensten. Redelijke aanpassingen blijven weliswaar een duidelijke verplichting in het kader van het beginsel van gelijke behandeling, maar mogen volgens de tekst geen onevenredige last opleggen. Voorts heeft het voorzitterschap voorgesteld de lidstaten het recht te geven om in uitzonderlijke omstandigheden bij de Europese Commissie een met redenen omkleed verzoek in te dienen voor een tijdelijke vrijstelling van de verplichting om in redelijke aanpassingen te voorzien. Dit voorstel is bedoeld om tegemoet te komen aan de reeds lang bestaande bezwaren van de delegaties met betrekking tot de kosten van het waarborgen van de toegankelijkheid van huisvesting en infrastructuur en de tijd die nodig is om de nodige aanpassingen door te voeren.

Hoewel de groep in het algemeen ingenomen was met de poging van het voorzitterschap om oplossingen te vinden, bevestigden sommige delegaties de noodzaak om ambitieuze bepalingen inzake handicap in de tekst te handhaven. Sommigen plaatsten vraagtekens bij de schrapping van de toegankelijkheidsbepalingen uit het operationele deel van de tekst, alsook bij de verenigbaarheid van de voorgestelde tijdelijke vrijstelling met het UNCRPD, op grond waarvan *te allen tijde* redelijke aanpassingen moeten worden aangebracht, tenzij dit tot een onevenredige last leidt. De delegaties vonden daarom dat uitgebreid moet worden nagedacht over een eventueel tijdelijk vrijstellingsmechanisme, en over de logica erachter, de specifieke modaliteiten die van toepassing zouden zijn en de criteria waaraan zou moeten worden voldaan wanneer om een tijdelijke vrijstelling wordt verzocht.

c) **Rechtszekerheid (artikel 1, artikel 2, leden 2, 7 en 7a, artikel 4a, leden 4 en 5, en artikel 12, lid 3; en overwegingen 19ca, 19cb, 19cc, 19d en 20-aa)**

In zijn tekstvoorstellen heeft het voorzitterschap geprobeerd de rechtszekerheid te verbeteren door bepaalde begrippen te verduidelijken of ze uit de tekst te schrappen. Zo is het begrip meervoudige discriminatie verduidelijkt aan de hand van een nieuwe formulering waarin de mogelijke combinatie van gronden in het kader van het concept wordt beschreven en gespecificeerd, waardoor het specifieke toepassingsgebied van de richtlijn in kwestie beter tot uiting komt. De verwijzingen naar "associatieve discriminatie", die reeds in de jurisprudentie van het Hof van Justitie van de EU zijn opgenomen, en "discriminatie door aanname" zijn geschrapt.

De groep was ingenomen met het streven naar meer juridische duidelijkheid, maar sommige delegaties plaatsten vraagtekens bij de schrapping van discriminatie op grond van associatie en discriminatie door aanname. Er werd voorgesteld andere oplossingen te bekijken, waaronder een mogelijke verwijzing naar de relevante jurisprudentie van de EU in de overwegingen.

d) **Overige punten**

Een aantal andere punten moet verder worden besproken. Het gaat onder meer om de afbakening van het toepassingsgebied (waaronder subsidiariteit in de context van sociale bescherming); bepalingen betreffende mogelijke objectief gerechtvaardigde verschillen in behandeling op grond van leeftijd of gezondheidstoestand; en de in het kader van positieve actie te gebruiken terminologie, zoals "preferentiële" versus "gedifferentieerde" behandeling en de term "beschermde groepen".

III. CONCLUSIE

Onder het Portugese voorzitterschap is met de besproken onderwerpen tastbare vooruitgang geboekt. Hoewel de meeste delegaties over het algemeen ingenomen waren met de ontwerpvoorstellen van het voorzitterschap, zullen verdere technische en politieke besprekingen nodig zijn voordat de vereiste unanimiteit in de Raad kan worden bereikt.